

Anys i sants

No sóc dels qui cada dos per tres truquen a familiars, amics o coneguts per felicitar-los aniversaris i sants. No sóc gaire de trucar per telèfon, però tampoc no és pas que em consideri una persona eixuta, és més aviat que no m'apunto aquesta mena d'efemèrides en cap agenda i, sovint, em passen per alt. Les xarxes socials, però, m'han fet canviar molt els costums, en aquest sentit. Facebook em recorda cada dia quins dels meus amics virtuals fan anys i acostumo a enviar un missatge de felicitació a aquells amb qui em sembla que tinc una mica més de relació i, per tant, de compromís. No pas a tots: em semblaria absurd felicitar algú amb qui amb prou feines he intercanviat mai cap paraula. Gràcies als grups de WhatsApp, d'altra banda, com que sempre hi ha aquell que es recorda de totes les dates assenyalades, quan veig que comencen a felicitar un dels membres, m'hi afegeixo amb entusiasme.

Els qui ja comencem a tenir una edat i, especialment, si hem tingut una educació tradicional, recordem que fins no fa pas tant les felicitacions es produïen potser més quan era el sant d'algú que no pas per l'aniversari. Encara més, crec que (si més no, en algunes zones rurals) la meua és la primera generació que hem celebrat els aniversaris. A casa, per exemple, no vam celebrar mai que els pares fessin anys i sí, en canvi, que fos el seu sant. Entre els joves, en canvi, la tendència s'ha invertit d'una manera radical.

Molta gent (joves i no tan joves) celebren l'aniversari però no pas el sant, que en alguns casos no saben ni quin dia ho haurien de fer. Segurament això es deu, en bona part, a la tendència de la nostra societat a laïcitzar la vida quotidiana, a allunyar-se dels costums lligats amb la tradició cristiana. Però em sembla que també és a causa de la globalització dels costums que es deriva del fet que, cada vegada més, abandonem els autòctons i n'incorporem de procedents del món anglosaxó.

Un altre costum que està canviant, en l'àmbit de les felicitacions, és el d'abandonar la forma catalana "per molts anys", que tradicionalment s'usava tant pels sants com pels aniversaris. La bona feina que en el seu moment va fer el Club Super3, en reintroduir aquesta expressió en una cançó que servia per substituir l'habitual "cumpleaños feliz" de la nostra infantesa, està quedant en no res a les xarxes socials, on la majoria dels catalanoparlants utilitzen la forma "felicitats" o, en una traducció matussera del castellà o de l'anglès, l'abominable "feliç aniversari". Hauríem de recordar que les interferències d'altres llengües no sempre arriben amb la substitució d'una paraula per una altra, sinó que sovint ho fan a través de camins més subtils. Si avui ensopegueu amb algun Jordi o Jordina, doncs, digueu-li "per molts anys!".

